Publicaties in NIEUWE OOGST

Feiten over zonne-energie en het Projectportfolio

We Make Solar Energy Work

Foto: Zonnepark Aadijk Almelo

SolarEnergyWorks

NIEUWE OOGST

Ondernemende boer maakt meer rendement met zonnepark

Tekst: Peter van Houweling | Foto: SolarEnergyWorks

KENNISPARTNER

SolarEnergyWorks

Grondeigenaren die zonnepanelen op hun land willen, denken vaak eerst aan verhuur of verkoop van dat land. Meestal zien ze op tegen het complexe proces en de hoge kosten van zelf ontwikkelen. Maar er is nog een optie: het ontwikkelen van een zonnepark samen met een ontwikkelaar. Deze optie is vooral interessant voor ondernemende grondeigenaren, die risico durven te lopen en willen inspelen op de stijgende energieprijzen.

Overheden hechten veel waarde aan betrokkenheid van de omgeving bij zonneparken en dus ook aan lokaal eigendom. Dat staat onder andere in de Regionale Energiestrategieën, die inmiddels voor elke regio zijn opgesteld. Tot nu toe is de betrokkenheid van de grondeigenaren meestal beperkt. Die verhuren of verkopen hun land waarop het zonnepark wordt gerealiseerd en zijn er daarna meestal niet meer bij betrokken.

Dat is anders als ze zélf het park ontwikkelen, samen met een ontwikkelaar. Die optie is vooral interessant voor boeren die meer risico durven te lopen en met de stijgende energieprijzen een hoger rendement verwachten. Dat vertelt René de Visser, directeur Belastingadvies van accon avm. Het risico is groter omdat de kosten en de energieprijzen onzeker zijn. De Visser: ‘Bij verkoop of verhuur van je grond loop je minder risico, maar de kans is groot dat het rendement dan ook lager is dan wanneer je meedoet in de exploitatie.’

Wel expertise, geen voorfinanciering

SolarEnergyWorks heeft veel ervaring met het ontwikkelen van zonneparken op landbouwgrond. Het bedrijf hecht veel waarde aan draagvlak in de regio. ‘Wij voeren heel veel gesprekken met boeren, andere grondeigenaren en lokale energiecoöperaties’, vertelt Tom van Dorp. ‘Wij werken graag samen met die partijen, want een groter draagvlak vergroot de slagingskans van een project.’

De ontwikkelaar biedt boeren nu de mogelijkheid om mede-eigenaar te worden van een park op hun land en om samen te gaan ondernemen.

Van Dorp: ‘Tot nu toe stond de boer meestal aan de zijlijn. Hij had geen zicht op de businesscase van het zonnepark. Als mede-eigenaar en mede-ondernemer heeft hij wél zicht op wat er gebeurt, ook financieel. Hij is er ook zelf medeverantwoordelijk voor.’

“Als mede-eigenaar heeft de boer zicht op wat er gebeurt, ook financieel”

Tom van Dorp, SolarEnergyWorks

Van Dorp merkt dat ondernemende boeren vaak het liefst zelf een zonnepark zouden ontwikkelen. Maar ze zien daar tegenop vanwege de toenemende complexiteit en het verdwijnen van SDE-subsidie. ‘Die grondeigenaren kunnen nu profiteren van partnership met een ervaren ontwikkelaar die alle expertise in huis heeft om het park te ontwikkelen’, vertelt Van Dorp.

Bovendien hoeft de grondeigenaar dan ook niet zelf te investeren, want SolarEnergyWorks doet alle voorfinanciering van het project. Van Dorp legt uit dat bij deze optie de verhouding tussen ontwikkelaar en grondeigenaar verandert. In de onderhandelingen is de ontwikkelaar geen tegenpartij meer, maar een partner in een gezamenlijk project.

Verhuur en verkoop vanuit eigen bv
Grondeigenaren die samen met een ontwikkelaar een zonnepark ontwikkelen, kunnen hun grond zowel verkopen als verhuren aan de zonnepark-bv. Ze ontvangen dan een lagere verkoop- of verhuurprijs dan wanneer ze niet zouden participeren in het park, maar de aandelen van de zonnepark-bv staan garant voor een deel van de winst van het park.

De Visser adviseert grondeigenaren om zelf altijd eerst heel tijdig een bv op te richten. Dat heeft fiscale voordelen. Zo is de vennootschapsbelasting met 15 procent veel lager dan de inkomstenbelasting die maximaal ongeveer 50 procent bedraagt. De eigenaar kan zijn grond inbrengen in zijn nieuwe bv. Als hij die grond vervolgens verhuurt of verkoopt aan de zonnepark-bv, zijn de inkomsten daarvan dus slechts belast met 15 procent.

Winst zonnepark naar eigen bv
De eigenaar kan ook het beste vanuit zijn eigen bv aandeelhouder worden in de zonnepark-bv. Wanneer het park winst gaat maken, betaalt de zonnepark-bv ook slechts 15 procent vennootschapsbelasting.

De aandeelhouder kan de resterende 85 procent belastingvrij overbrengen naar zijn eigen bv. Die kan hij bijvoorbeeld investeren in zijn landbouwbedrijf of privé opnemen. Alleen in dat laatste geval komt de Belastingdienst om de hoek kijken.

Beter is dan ook om het niet te doen, maar te beleggen in je eigen bv. De Visser: ‘Op die manier bespaar je veel Inkomstenbelasting en hoef je ook geen vermogensrendementsheffing om box 3 te betalen. Dan is participatie in een zonnepark extra interessant.’ Het is belangrijk om daarnaast aandacht te geven aan de btw en de overdrachtsbelasting.

Geen eigen bv
Ook als een eigenaar zijn grond niet in een eigen bv onderbrengt, biedt participatie fiscale voordelen. Want als de eigenaar de grond verkoopt aan de zonnepark bv, ontvangt hij aandelen van die zonnepark-bv in ruil voor een lagere prijs voor zijn grond. Zijn boekwinst is daardoor kleiner dan bij verkoop aan een ontwikkelaar, zonder participatie in het zonnepark. Hij hoeft dus over een kleinere boekwinst af te rekenen met de Belastingdienst. Tegelijk deelt hij in de winst van de exploitatie van het zonnepark.

Ook bij verhuur van de grond aan de zonnepark-bv, zullen de huurinkomsten lager zijn in ruil voor aandelen in die bv. Ook in dat geval bespaart de eigenaar op belastingen.

Het hoogste rendement
‘Ons uitgangspunt bij participatie is een hoger rendement voor de grondeigenaar dan bij verhuur of verkoop’, zegt Van Dorp. ‘Dankzij de combinatie van een vrij zeker hoger rendement en de extra fiscale voordelen, houdt de grondeigenaar meer geld over. Per saldo geeft participatie op de langere termijn het hoogste rendement.’ Van Dorp adviseert grondeigenaren altijd om op tijd een fiscalist te raadplegen voor persoonlijk advies.

Participatie betekent een kleiner aandeel voor SolarEnergyWorks zelf. Van Dorp: ‘Dat klopt, maar als we samenwerken is de kans groter dat het park gerealiseerd wordt, want er is meer draagvlak. Bovendien zijn dan de kosten van koop of huur van de grond lager, waardoor een park eerder financieel rendabel is.’

Een grondeigenaar die ervoor kiest om als mede-ondernemer te participeren in een zonnepark loopt wel meer risico, maar het risico van een lagere prijs voor elektriciteit lijkt klein, zegt Van Dorp: ‘De voorspellingen spreken van een verdubbeling of verdrievoudiging van het elektriciteitsverbruik in de komende tijd. De kans is heel groot dat daardoor de prijs van elektriciteit ook op de langere termijn hoog blijft. Dat betekent een flink hoger rendement. Als mede-eigenaar kun je daarvan meeprofiteren.’

Is de regeling SDE passé?

De SDE lijkt op zijn laatste benen te lopen. SolarEnergyWorks houdt voor nieuwe projecten al geen rekening meer met deze subsidie voor duurzame energie.

Tom van Dorp: ‘Dat maakt het lastiger om een businesscase te bepalen, maar er is veel interesse van grootverbruikers in het sluiten van contracten voor de lange termijn. Ondanks dat het risicoprofiel en de complexiteit hoger zijn, zien we nu al dat de prijzen hoger liggen dan bij SDE-subsidie; volop kansen dus.’

Animatievideo

Bekijk de video op:
solar-ew.nl/participatie

Een zonnepark ontwikkelen met aandacht voor buren en omgeving

Tekst: Peter van Houweling | Foto: Wesley Dorrius

KENNISPARTNER

SolarEnergyWorks

De stoppende melkveehouders Piet en Marja van Rooijen uit het Utrechtse Schalkwijk ontwikkelen samen met SolarEnergyWorks een zonnepark op een deel van hun weilanden. 'Wij zijn altijd trots op ons bedrijf geweest. We hopen straks ook trots te kunnen zijn op ons zonnepark.'

Nog een paar maanden. Dan stoppen Piet en Marja van Rooijen met hun melkveebedrijf. Het gaat hen niet in de koude kleren zitten: 'We hebben ons de afgelopen jaren erop voorbereid om te stoppen, maar nu binnenkort de koeien vertrekken, is dat toch wel een dingetje', zegt Piet. Het echtpaar heeft geen opvolgers. Het wilde wel graag blijven wonen op het bedrijf en zocht daarom een andere bestemming voor een deel van het weiland. Er wordt een stuk grond behouden voor agrarische doeleinden, waaronder het houden van jongvee.

Een aantal jaren geleden presenteerde de gemeente Houten een kansenkaart voor zonneweides. Daarop was het gebied waarin het land van de familie ligt groen ingekleurd. Dat betekent dat daar maximale ontwikkelingsmogelijkheden waren voor zonne-energie. Gelijk na de presentatie van de kansenkaart werden ze benaderd door verschillende ontwikkelaars van zonneweides.

Het echtpaar voelde wel voor zonneweides. Het wilde een langdurige overeenkomst zonder zorgen of werk. Met dat uitgangspunt gingen ze in gesprek met ontwikkelaars, eerst samen, maar al snel met een adviseur erbij.

Gedragen door de omgeving

Voor hen stond niet de maximale financiële opbrengst bovenaan. Ze hechten ook veel waarde aan goede verhoudingen met de buren en aan een goede inpassing in de omgeving. Belangrijk was ook dat er rekening wordt gehouden met weidevogels en het bevorderen van de biodiversiteit op het zonnepark.

Ze kozen uiteindelijk voor SolarEnergyWorks omdat ze daar het meeste vertrouwen in hadden. 'Dat bedrijf besteedt veel aandacht aan de omgeving en het had al goede contacten met de provincie', vertelt Piet. 'Die goede contacten waren onder andere belangrijk omdat de Hollandse Waterlinie in de buurt ligt. Bovendien zijn we goed te spreken over de communicatie van SolarEnergyWorks.'

Maar al snel na het eerste gesprek met SolarEnergyWorks veranderde de situatie. In de kansenkaart ging de kleur van

"We willen dat het plan gedragen wordt door de omgeving; SolarEnergyWorks zet daar heel hoog op in"

Piet en Marja van Rooijen, melkveehouders Schalkwijk

groen naar oranje, vanwege de Hollandse Waterlinie. 'Dat maakte het lastiger', zegt Van Rooijen. 'Daardoor kost alles meer tijd en zijn er extra procedures nodig.' De veehouder is blij dat alle planologische zaken in handen zijn van SolarEnergyWorks. 'Wij hebben hen een optierecht gegeven, zodat zij het park kunnen ontwikkelen.'

SolarEnergyWorks ging onder andere in overleg met de Coöperatie Duurzaam Eiland, een bewonerscoöperatie op het Eiland van Schalkwijk, waarop het bedrijf van de familie Van Rooijen ligt. Beide partijen maken een plan voor participatie van de coöperatie in het project. 'We vinden dat fijn', zegt Van Rooijen. 'We willen dat het plan gedragen wordt door de omgeving. SolarEnergyWorks zet daar hoog op in.'

Na 25 jaar weer in oude staat

In het plan dat is gemaakt, blijft het park zichtbaar in het landschap, maar wel op een manier waarop het goed past. De landschappelijke contouren zoals sloten blijven gehandhaafd, zodat over 25 jaar het weiland weer in oorspronkelijke staat kan worden teruggebracht.

Er komt veel ruimte voor natuurlijke elementen en voor meer biodiversiteit, zoals met inheemse struiken, kruidenranden en natte oevers. 'Daar zijn we heel blij mee', zegt de Schalkwijker. Er is een gerenommeerd bureau voor landschapsarchitectuur bij betrokken die onderzoek doet naar de historie van het gebied, maar ook welke dieren en insecten al leven op de weilanden, vaak in samenwerking met natuurorganisaties. Voor de landschappelijke inpassing wordt tevens goed nagedacht over hoe bedreigde en zeldzame insecten kunnen worden aangetrokken.

In de directe omgeving van het park woont slechts één familie. 'Met die buren hebben we een goede relatie', zegt Van Rooijen. 'Vanaf het begin hebben we onze plannen aan hen voorgelegd.' Het echtpaar Van Rooijen woont tegen het Amsterdam-Rijnkanaal. Aan de overkant daarvan ligt Houten. Houtenaren aan de overkant van het kanaal hebben ook zicht op het zonneveld.

Fiscaal goed regelen

Van Rooijen benadrukt dat het belangrijk is om bij een zonnepark op agrarische grond voldoende tijd te nemen voor de fiscale consequenties: 'Het is een vrij nieuw fenomeen. Nog niet alle accountantskantoren en andere adviseurs zijn daarin voldoende thuis.' De coach die zij van de provincie Utrecht kregen toegewezen, bracht hen in contact met een fiscalist die hen ook begeleidt met de bedrijfsbeëindiging.

De zonneweide is voor Piet en Marja de oudedagsvoorziening. Ze zijn zestigplus en ook de opvolging moet goed geregeld zijn. 'Je gaat een contract aan voor 25 jaar en wij willen dat het ook voor de kinderen goed geregeld is.'

Piet en Marja kijken uit naar het moment dat het park er ligt: 'We hopen dat we door het zonnepark hier kunnen blijven wonen. Wij zijn altijd trots geweest op ons bedrijf. We hopen straks ook trots te kunnen zijn op ons zonnepark.'

'Zonne-energie vernielt niets'

Hay Geurts uit America (L.) wil met buren een zonnepark op hun land ontwikkelen, samen met SolarEnergyWorks.

Zonne-energie spreekt hem aan omdat het niets vernielt: 'Huizen scheuren als je gas oppompt en in Duitsland moeten zelfs hele dorpen weg voor de winning van bruinkool.' Het gebied waar hij woont was vroeger een natuurgebied, maar met de turfwinning is het in cultuur gebracht. 'Toen is het landschap vernield voor energiewinning, met zonnepanelen verniel ik niets.'

Nadat de gemeente de straat waar Geurts woont had aangewezen als zoekgebied, kreeg hij veel ontwikkelaars over de vloer. Samen met zijn buren koos hij voor SolarEnergyWorks. 'We hebben een heel goed gevoel bij dat bedrijf. Ze weten waar ze over spreken. Dat kun je niet van alle ontwikkelaars zeggen.'

Redenen om voor zonne-energie te kiezen

Marco Blok is bij SolarEnergyWorks eindverantwoordelijk voor de realisatie van verschillende zonne-projecten. 'We zien bij meer boeren, net als bij de familie Van Rooijen, dat het ontbreken van opvolging de reden is om voor zonne-energie te kiezen. Dat is vaak zo als men op dezelfde locatie wil blijven wonen. Verder zien we dat boeren kiezen voor zonne-energie omdat zij elders willen uitbreiden, de opbrengst een stabiele inkomstenstroom aan de bedrijfsvoering toevoegt en/of omdat het een manier is om minder goed renderende gronden beter te benutten. Steeds vaker horen wij ook dat boeren het bijdragen aan duurzaamheid aanvoeren in hun keuze.'

Bij een goed doordachte landschappelijke inpassing, waaronder het aanbrengen van natte oevers en het inzaaien van een aantrekkelijke bloemen- en kruidenmix, wordt de biodiversiteit op en langs het zonnepark aanzienlijk bevorderd. Zo zorg je er als grondeigenaar voor dat je maximaal bijdraagt aan de energietransitie die hard nodig is voor de toekomst van onze kinderen en kleinkinderen.

Marco Blok, projectmanager bij SolarEnergyWorks

NIEUWE OOGST

Hoe weet je of je bij zonneparken wel in zee gaat met een betrouwbare partij?

Tekst: Peter van Houweling | Foto: Bas Beentjes

KENNISPARTNER

SolarEnergyWorks

Veel boeren of tuinders oriënteren zich op zonneparken of kennen collega's die benaderd zijn door ontwikkelaars en daarmee bezig zijn. De belangstelling is groot, vooral als gevolg van de hoge bedragen die de ronde doen, van 4.000 tot 8.000 euro pacht per hectare. Maar wat is reëel en welke partijen zijn betrouwbaar? Ook is het de vraag welke adviseurs een grondgebruiker werkelijk goed kunnen adviseren over de fiscale gevolgen.

Een van de partijen die zonneparken ontwikkelt is SolarEnergyWorks. Het bedrijf is in 2012 opgericht door Eric van der Gun en Marc van Velzen en ontwikkelt parken voor investeerders en financiers. Inmiddels heeft het veel ervaring opgedaan met zonneparken op landbouwgrond.

Zeven zonneparken zijn al opgeleverd, vertelt financieel directeur en mede-eigenaar Van der Gun. 'Door de groeiende belangstelling bij boeren zijn we enorm aan het versnellen.' Van der Gun legt uit dat de business-case van SolarEnergyWorks betrouwbaar is, zowel voor investeerders als voor grondeigenaren.

Grote investeerders

SolarEnergyWorks werkt samen met grote, betrouwbare investeerders, zoals Obton en Shell. Obton is een Deens bedrijf dat al heeft geïnvesteerd in zeshonderd zonneparken. Denen zijn betrouwbare zakenpartners, is de ervaring van Van der Gun. Net als partijen als Shell. 'Precies dát maakt het voor ons ook makkelijk om parken gerealiseerd te krijgen.'

Dat is ook belangrijk voor grondeigenaren, zo laat Van der Gun weten. Want als het zonnepark is opgeleverd, hebben ze niet meer te maken met SolarEnergyWorks, maar met de investeerder die het project in eigendom neemt.

'Wat gebeurt er als zo'n partij omvalt?', vragen boeren de financieel directeur weleens. Ten eerste zijn het grote partijen die niet zomaar omvallen, antwoordt hij dan. Ten tweede heeft een bank meestal een lening van 80 procent verstrekt. Als de investeerder omvalt, zal

"Je hoeft geen geld naar de fiscus te brengen als dat niet nodig is"

Eric van der Gun, financieel directeur en mede-eigenaar van SolarEnergyWorks

een bank een project met zo'n veilig rendement zeker willen voortzetten.

'Cowboys'

Van der Gun waarschuwt voor 'cowboys' die zoveel mogelijk hectares van boeren willen vastleggen. Hij adviseert boeren om goed te kijken naar hun resultaten. 'Hoeveel parken realiseren ze echt?'

SolarEnergyWorks biedt grondeigenaren in grote lijnen twee mogelijkheden: pacht met het recht van opstal en koop. Er is altijd maatwerk mogelijk om te kunnen inspelen op de fiscale aspecten van een grondeigenaar. Dat is nodig, want elke situatie is uniek.

'Zoek daarom de juiste adviseurs', zegt Van der Gun. 'Je hoeft geen geld naar de fiscus te brengen als dat niet nodig is. Het gaat erom dat het voor de boer een goed rendement oplevert. En dat hij geen zorgen heeft, omdat hij te maken heeft met betrouwbare partijen.'

Goede ervaringen

SolarEnergyWorks heeft inmiddels goede ervaringen met diverse agrarische adviseurs. Een daarvan is Alfa Accountants. Belastingadviseur Jurriaan van Steen ziet in de praktijk dat boeren achteraf soms een grote fiscale claim krijgen, omdat ze het vooraf niet goed geregeld hebben. Hij benadrukt daarnaast dat het belangrijk is om goed te regelen wat er na afloop van het contract gebeurt.

Accon avm adviseurs en accountants heeft ervaring met twintig verschillende ontwikkelaars. Directeur Belastingadvies Colin Prins benadrukt hoe belangrijk het is dat fiscale én juridische specialisten advies geven, voordat een grondeigenaar een deal sluit. Hij oppert de mogelijkheid voor boeren om zelf te participeren in het zonnepark op hun land.

Grondeigenaren vragen SolarEnergyWorks vaak wat er gebeurt na afloop van de overeenkomst. Er zijn twee opties.

Ontmanteling van park

Een van de opties is ontmanteling van het park, waarna de grond weer in gebruik wordt genomen voor landbouw. Van het schroot is 95 procent recyclebaar. Bij de huidige grondstoffenprijzen is het schroot nog circa 60.000 per hectare waard. Dit is ruim meer dan de sloopkosten. Daarnaast geldt een soort statiegeldregeling: PV Cycle.

Van der Gun zou ontmanteling echter niet slim vinden. 'Kapitaalvernietiging' noemt hij dat. 'Als ik in de positie van de grondeigenaar zou staan, zou ik vragen: kan ik alles na 25 jaar overnemen? Dan is de productie namelijk nog 80 procent en de technische levensduur is vijftig jaar.'

Economische levensduur onbekend

De economische levensduur is onbekend, legt Van der Gun uit. Vrij zeker is dat het rendement van nieuwe zonnepanelen zal toenemen en de kostprijs van zonnestroom zal dalen. 'Dat biedt kansen, ook na de looptijd en zonder subsidie.'

Zeker niet elke locatie is geschikt voor een zonnepark, waarschuwt Van der Gun. Driekwart van de aanvragen valt af, vooral omdat ze niet aan die criteria voldoen, is zijn ervaring. 'Het is een fabeltje dat Nederland vol komt te liggen met zonneparken.'

Aantal projecten met SDE+-subsidie

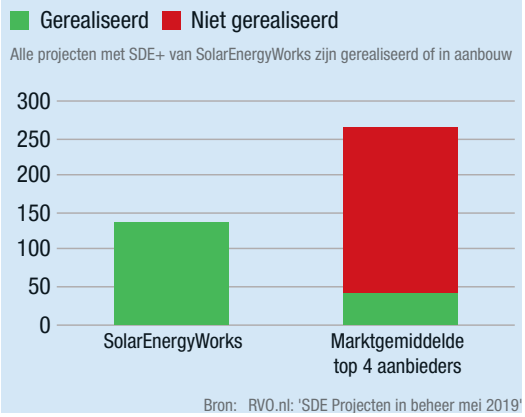

Bron: RVO.nl: 'SDE Projecten in beheer mei 2019'

Realisatie SDE+ als maat voor betrouwbaarheid

Ga alleen met betrouwbare partijen in zee, luidt het advies van Eric van der Gun van SolarEnergyWorks. Maar het is niet altijd makkelijk om te achterhalen welke partij betrouwbaar is. Daarom laat Van der Gun een grafiek zien met cijfers van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. In die grafiek is te zien hoeveel SDE+ is toegekend aan partijen en hoeveel daarvan is gerealiseerd.

Bij SolarEnergyWorks is 100 procent toegekend en 100 procent gebouwd of in aanbouw. Gemiddeld ligt de realisatiegraad van vier van de vijf grootste ontwikkelaars van zonneparken, zonder SolarEnergyWorks, op slechts 15 procent. 'Deze cijfers tonen dat wij projecten écht realiseren. Terwijl andere partijen soms wel een SDE+-toekenning krijgen, maar uiteindelijk niet of pas veel later realiseren', vertelt Van der Gun. 'Meestal heeft een boer er dan voor getekend dat hij niet met een andere partij in zee kan gaan. Bovendien kan hij dan vijf jaar geen SDE+ aanvragen', vervolgt de financieel directeur van SolarEnergyWorks.

NIEUWE OOGST

Dit komt er allemaal kijken bij zonneparken op landbouwgrond

Tekst: Peter van Houweling | Foto: Bas Beentjes

KENNISPARTNER

SolarEnergyWorks

Er is veel belangstelling voor zonneparken op landbouwgrond. De overheid ziet zonne-energie als een belangrijk middel om de klimaatdoelstellingen van Parijs te halen. Veel boeren zijn benaderd door ontwikkelaars, maar wanneer is een zonnepark kansrijk op landbouwgrond? En wat komt erbij kijken?

Directeur Marc van Velzen van SolarEnergyWorks heeft veel ervaring met zonneparken. 'Kijk uit met wie je zaken doet', waarschuwt hij. Van Velzen is net nog bij een boer geweest die had gebeld, omdat hij belangstelling heeft voor een zonnepark. 'Dat is kenmerkend voor de interesse die er nu is', zegt hij. Toen hij met SolarEnergyWorks startte, was er nauwelijks interesse bij boeren. Toen had hij vooral te maken met gemeenten die grond over hadden.

SolarEnergyWorks ontwikkelt zonneparken en selecteert daarbij investeerders en financiers. Als grondeigenaren hun grond niet verkopen maar verpachten, hebben ze na de realisatie te maken met de investeerder die het project in eigendom neemt.

Dertig parken in ontwikkeling

De ontwikkelaar heeft tot nu toe drie zonneparken gerealiseerd die stroom leveren: in Emmen, Stadskanaal en bij Schiphol. Maar de laatste tijd gaat het hard; inmiddels heeft het bedrijf zo'n dertig zonneparken in ontwikkeling.

Voor veel boeren is een zonne-akker een interessante optie. Niet alleen voor boeren die geen opvolger hebben, slechte jaren achter de rug hebben en financiële zekerheid zoeken, of een goede bestemming zoeken voor een perceel dat veraf ligt of slechte opbrengsten geeft.

'Te mooi om waar te zijn'

Hij waarschuwt boeren wel om niet met iedereen in zee te gaan. 'Soms is een aanbieding zo mooi, dat je jezelf moet afvragen of het reëel is. Wij hebben ons inmiddels bewezen en we werken samen met betrouwbare investeerders die kiezen voor langjarige contracten.'

SolarEnergyWorks zoekt percelen van minimaal 8 hectare. Boeren die interesse hebben, kunnen kiezen voor verkoop van de grond aan een ontwikkelaar of voor verhuur waarbij een recht van opstal wordt gevestigd.

Recht van opstal

Het recht van opstal wordt in het kadaster vastgelegd. Dat biedt de investeerder de zekerheid dat hij altijd kan beschik-

"Vaak is er een gebrek aan goede richtlijnen en randvoorwaarden"

Yoran van Boheemen van Feddes/Olthof Landschapsarchitecten

ken over de installatie. Ook financiers vinden dat belangrijk. SolarEnergyWorks sluit vrijwel alleen contracten voor 25 jaar.

In het contract moet veel worden vastgelegd, onder andere wie de installatie opruimt na afloop van de contractperiode. In de contracten van SolarEnergyWorks wordt daarvoor met de eindinvesteerder een bedrag gereserveerd.

Het bedrijf geeft de eigenaar advies over zaken waar hij op moet letten en de fiscale gevolgen. Soms betaalt het bedrijf een deel van het recht van opstal vooruit, als de eigenaar een claim van de Belastingdienst krijgt vanwege het andere gebruik van de grond.

Verhuur

Voor grondeigenaren kan verhuur een interessante optie zijn. Van Velzen: 'Dan ben je verzekerd van een jaarlijkse pachtprijs tussen 4.000 en 6.500 euro per hectare voor een lange periode. In die periode hoef je er nauwelijks naar om te kijken en loop je geen risico's, zoals misoogsten.'

Een grondeigenaar kan zijn grond ook verkopen aan een ontwikkelaar van een zonne-akker. Dat is volgens Van Velzen zowel voor de grondeigenaar als voor de ontwikkelaar eenvoudiger.

Inpassen in het landschap

Zonneparken zijn niet overal toegestaan. Veel provincies hebben daar wel beleid voor, maar er zijn grote verschillen tussen deze provincies. Bovendien zijn veel gemeenten nog niet zover. Van Velzen: 'Die weten wel dat de CO2-doelstellingen moeten worden gehaald, maar ze doen vaak het omgekeerde. Er is sprake van het nimby-effect (not in my back yard, red.).'

Hij pleit daarom voor meer eenduidigheid bij overheden. Nu die er vaak niet is, vraagt het meer tijd om een goed plan te maken. Daarin komen zaken aan de orde als de afstand tot een grondstation van het elektriciteitsnet en de landschappelijke inpassing.

Landschapsverkenningen

Yoran van Boheemen van Feddes/Olthof Landschapsarchitecten maakt landschapsverkenningen voor SolarEnergyWorks. Eerst kijkt hij of de locatie geschikt is. 'Niet elk landschap heeft de draagkracht om grootschalige zonneparken in zich op te nemen zonder dat dit ten koste gaat van de ruimtelijke kwaliteit', zegt hij. 'Een kleinschalig, ongeschonden, cultuurhistorisch landschap is bijvoorbeeld niet altijd geschikt, net als een locatie dicht tegen woonbebouwing aan.'

Hij gaat bij de inpassing van parken zoveel mogelijk uit van bestaande kwaliteiten van het landschap. 'In een besloten landschap met bomen en hagen zul je de randen van een zonnepark sneller met groen inplanten, in een open weidelandschap kijken we eerder naar de mogelijkheden om de afscheiding van het park vorm te geven, als een sloot met natuurlijke oevers.'

Vaak wordt een aarden wal of groenstrook aangelegd om een park aan het oog te onttrekken, maar volgens Van Boheemen hoeft dat niet altijd. 'Mensen mogen zien dat er sprake is van energietransitie. We hebben liever dat er zorg wordt besteed aan hoe het eruit ziet, dan dat we doen alsof het er niet is.'

Verrommeling

De landschapsarchitect waarschuwt wel voor verrommeling. 'Als dat gebeurt, groeit de weerstand tegen zonneparken. Je kunt je best doen om een zonnepark zo goed mogelijk in te passen, maar als er veel bij elkaar worden gerealiseerd, is overkoepelend beleid nodig. Bij veel gemeenten en provincies missen nog goede richtlijnen en randvoorwaarden hiervoor.' Van Boheemen prijst SolarEnergyWorks, omdat het niet alleen economisch denkt, maar ook rekening wil houden met het landschap.

Vooroordelen over zonneparken niet terecht

'Leg eerst alle daken maar vol met zonnepanelen, voordat je daarvoor goede landbouwgrond benut.' Dit is een opmerking die directeur Marc van Velzen van SolarEnergyWorks regelmatig hoort. 'Het is niet óf óf', reageert hij op bovenstaande. 'Om de CO2-doelstellingen te halen, zijn zowel daken als landbouwpercelen nodig. Maar met zonneparken zijn die doelstellingen eerder te halen.'

Hij vervolgt: 'Bij deze parken gaat het vaak om tientallen hectares. Er zijn heel veel daken nodig om zo'n oppervlakte te realiseren.' Ook hoort Van Velzen regelmatig dat het zonde is om op goede landbouwgrond een zonnepark aan te leggen. Maar volgens hem kunnen deze slechts op een heel klein deel van de landbouwgrond worden gerealiseerd. 'Bovendien gaat het vaak om minder productieve percelen', zo laat hij weten.

Ook zegt de SolarEnergyWorks-directeur dat vaak wordt gevreesd dat Nederland vol komt te liggen met zonneparken. Deze angst is volgens hem onterecht. 'Ruwweg driekwart van de grond valt af als gevolg van provinciaal en gemeentelijk beleid. Van wat resteert valt weer een groot deel af om technische redenen', legt Van Velzen uit. 'Op de locaties die overblijven, kiezen niet alle boeren voor een zonnepark.'

Feiten over zonne-energie

Zonne-energie en zonneparken maken steeds meer deel uit van de beoogde energietransitie. Toch zijn er nog steeds veel vragen en misvattingen over zonne-energie. Wat is waar? We zetten 12 van veel voorkomende misvattingen en de feiten op een rij.

1 Zonneparken nemen kostbare landbouwgrond in. Alle landbouwgrond moet ter beschikking blijven voor de nationale voedselproductie.

Zonneparken zullen onderdeel van het landschap worden, net als elektriciteitsmasten of windmolens. Er zit nog veel potentie in daken, maar om de klimaatdoelstellingen te halen is ook grond nodig. In eerste instantie gaat dan de voorkeur uit naar minder vruchtbare gronden. Verder is Nederland de op één na grootste exporteur van landbouwgoederen van de wereld. Maar liefst een vijfde van de totale Nederlandse goederenexport betreft landbouwgoederen. Er is dus geen sprake van dat zonneparken ten koste gaan van onze nationale voedselproductie, of deze in gevaar brengen. Er is maar een half procent (0,5%) van de huidige landbouwgrond nodig voor grondgebonden zonneparken om de klimaatambities in 2050 te halen.

Bron: NOS 12/10/2019, cbs.nl 18/01/2019, GFactueel 04/12/2017

2 Heel Nederland komt vol te staan met zonneparken.

Het is behalve onwenselijk, ook niet mogelijk om heel Nederland vol te bouwen met zonneparken. Lang niet elke locatie is geschikt voor de aanleg van een zonnepark. Of een zonnepark te realiseren is, hangt namelijk ook voor een groot deel af van de nabijheid en bereikbaarheid van een grondstation van het elektriciteitsnetwerk. Daarnaast hebben gemeenten en provincies veelal gebieden aangewezen, waar wel en niet ruimte is voor het ontwikkelen van zonneparken.

Bron: SolarEnergyWorks

3 Zonneparken zijn helemaal niet zo duurzaam.

Hoe hoger het rendement van de zonnepanelen, hoe duurzamer ze zijn. Het klopt dat zonnepanelen meestal (nog) niet geproduceerd worden met groene energie. Maar vanaf het moment dat ze geïnstalleerd zijn, is er helemaal geen CO2-uitstoot meer (op normale beheeractiviteiten, zoals schoonmaak na). Na ongeveer een jaar is de voetafdruk van een zonnepaneel geneutraliseerd. Als je bedenkt dat een gemiddeld zonnepaneel 25 tot 30 jaar meegaat, is dat beslist duurzaam te noemen.

Bron: Oneworld 17/04/2019

4 Zonneparken dragen nauwelijks bij aan een duurzame energietransitie.

Zeker wel! Nu biomassa zelfs meer vervuilend blijkt dan het gebruik van fossiele brandstoffen, zullen we wel vol moeten inzetten op het gebruik van wind- en zonne-energie om de klimaatdoelen te halen. Volgens het definitieve klimaatakkoord moet in 2050 de uitstoot van broeikasgassen met 95 procent zijn gedaald ten opzichte van 1990. Voor 2030 moeten de laatste vijf kolencentrales in Nederland gesloten zijn. Het rendement van zonnepanelen wordt steeds beter. Terwijl de panelen gemiddeld ook nog eens 25 tot 30 jaar mee gaan. Zonne-energie wordt nog niet op grote schaal opgeslagen, maar verdringt wel het gebruik van fossiele brandstof op het netwerk. Dit komt doordat duurzame energie altijd voorrang krijgt op het netwerk. Zonneparken leveren dus wel degelijk een bijdrage aan de energietransitie.

Bron: NOS 28/06/2019

5 We kunnen beter bomen planten i.p.v. zonneparken aanleggen om de CO2-uitstoot te verminderen.

Een hectare zonnepanelen is veertig keer gunstiger dan een bos als het gaat om CO2. Een zonnepaneel zet namelijk ongeveer zestien procent van de ingestraalde energie om in nuttige elektriciteit. Het rendement van fotosynthese, het proces waarmee bomen zonlicht omzetten in energie, ligt tussen de één en twee procent. Toegegeven, wij kijken ook liever naar een bos, maar een zonnepark is dus best nuttig bestede grond.

Bron: Duurzaamnieuws 24/01/2017

6 Als de zon niet schijnt leveren zonneparken nauwelijks stroom.

Zonnepanelen zetten zonlicht om in elektriciteit. Hoe meer licht, hoe meer energie dus. Maar ze leveren ook al energie met een klein beetje licht op regenachtige, bewolkte dagen. Zonne-energie wordt nog niet op grote schaal opgeslagen, maar verdringt wel het gebruik van fossiele brandstof op het netwerk. Dit komt doordat duurzame energie altijd voorrang krijgt op het netwerk.

Bron: Duurzaamnieuws 24/01/2017

7 De grond onder een zonnepark raakt uitgeput en de biodiversiteit neemt af.

Dit is een aanname die niet waar blijkt te zijn volgens recente studies. De biodiversiteit blijkt verbeterd en er is een toename te zien van ernstig bedreigde insectensoorten. Zonneparken zijn zelfs beter voor de biodiversiteit dan landbouwgrond. SolarEnergyWorks stelt haar zonnepanelen altijd zodanig op, dat zoveel mogelijk licht en regenwater de bodem kan bereiken. Hierdoor blijft het bodem-

leven gezond. De grond onder het zonnepark wordt ingezaaid met een mix van planten en kruiden die heel veel insecten aantrekt. Waaronder dus ook zeldzame soorten. Het niet langer benutten van grote percelen voor intensief agrarische landbouw, heeft direct een positief gevolg op de in het gebied voorkomende bijen. Wanneer de grond langdurend niet bewerkt wordt en niet met mest of andere middelen wordt beïnvloed, dan ontstaat de mogelijkheid nieuwe biotopen te vormen. Zelfs het terugbrengen van andere, voor het gebied kenmerkende bijen, is dan een mogelijkheid.

Bron: Trouw 15/10/2019, Solar Magazine 16/10/2019, NBV

8 Zonneparken zijn het nieuwe asbest.

Het klopt dat sommige zonnepanelen zware metalen als lood en cadmium bevatten. Dit betreft dan het type thin-film zonnepaneel, genaamd CdTe. De Europese regelgeving beperkt de hoeveelheid van bepaalde giftige stoffen, zoals cadmium en lood, die je in je panelen mag verwerken. Voor uitspoelen door regenwater in de bodem hoeft echter niet gevreesd te worden. Dan zou het paneel in stukjes gehakt moeten zijn. Bij gewoon gebruik is een zonnepaneel erg veilig. Ook is de leverancier in principe verplicht om deze stoffen er bij ontmanteling weer uit te halen, voordat er mogelijke risico's ontstaan.

Magnetisch veld
Ook voor elektromagnetische straling hoeft niet gevreesd te worden. Deze straling komt van de omvormer, die de gelijkstroom van de zonnepanelen moet omzetten in wisselstroom. Dit magnetische veld valt echter ruim onder de blootstellingslimiet. In vergelijking met een hoogspanningsmast is het zelfs nihil.

Bron: Strooming, Kennisplatform, Boerenbusiness 21/06/2019, Rapport effecten van zonneparken op de omgeving en voorbeelden meervoudig gebruik gemeente Arnhem 15/09/2016 pdf

9 Zonneparken veroorzaken veel afval.

Zonnepanelen kunnen vrijwel volledig gerecycled worden. Er blijft na ontmanteling slechts 4% als restafval over dat (momenteel) niet geschikt is voor hergebruik. Ter vergelijking: van ons huishoudelijk afval resteert gemiddeld 45% als restafval. De wet schrijft voor dat leveranciers verantwoordelijk zijn voor de afvoer en verwerking van afgeschreven panelen. Die verantwoordelijkheid kunnen ze overdragen aan organisaties als Stichting OPEN. Dit is een non-profitorganisatie, die zich bezighoudt met de inzameling en administratie rond de verwerking van afgeschreven zonnepanelen. Stichting OPEN zorgt ervoor dat de toepassing van zonnepanelen over de gehele levenscyclus duurzaam is en bijdraagt aan het circulaire karakter van de branche.

Bron: SEW factsheet PV recycling, Oneworld 17/04/2019

10 Zonneparken zorgen voor hinderlijke schittering.

Schittering door zonnepanelen is vaak maar van korte duur, zeker op maaiveldhoogte. Deze reflectie door zonlicht kan, behalve hinderlijk voor verkeer en omwonenden, ook nadelig zijn voor het rendement. De panelen hebben daarom een speciale coating waardoor reflectie wordt verminderd en de opbrengst wordt verhoogd. Er kan eventueel gekozen worden voor een andere opstelling van de zonnepanelen, wanneer mogelijke hinder voor het verkeer verwacht wordt. Een uitbreiding van het struweel langs de randen van een zonnepark heeft echter meestal de voorkeur. Hierdoor wordt het zicht op het zonnepark aanzienlijk beperkt en eventuele schittering voorkomen.

Landschapsarchitect
SolarEnergyWorks zorgt er samen met een landschapsarchitect voor dat de zonneparken altijd zoveel mogelijk worden ingepast in het landschap. Omdat de zonneparken Groene Hoek 1 en 2 in de buurt van Schiphol liggen is er een uitgebreid onderzoek geweest naar de mogelijke invloed van schittering door zonnepanelen. Hieruit is gebleken dat deze nihil is voor zowel luchtverkeer als voorbijrijdende treinen.

Bron: Rapport effecten van zonneparken op de omgeving en voorbeelden meervoudig ruimtegebruik gemeente Arnhem 15/9/2016 pdf, Twenterand.gemeentedocumenten 20/09/2017 pdf

11 Het elektriciteitsnetwerk kan nieuwe aanvragen van zonneparken niet aan.

Het energienetwerk is maatwerk en al enige tijd wordt hier door diverse netbeheerders fors in geïnvesteerd. Zo heeft Tennet in 2019 nog eens een extra 215 miljoen euro geïnvesteerd om capaciteit op het stroomnet te creëren voor 7 miljoen zonnepanelen. Dit is hard nodig om te zorgen dat we stappen kunnen blijven maken in de energietransitie. Bij de reeds door SolarEnergyWorks ontwikkelde zonneparken is van krapte op het net geen sprake geweest. Daarnaast kan er behalve aan het netwerk, ook autonoom aan industrie en grootverbruikers worden geleverd.

Bron: NOS 09/10/2019

12 Zonneparken zijn lelijk.

Afhankelijk van het landschapstype, open of meer gesloten en rekening houdend met bestaande structuren, wordt het zonnepark zo goed mogelijk in het landschap ingepast. Hiermee wordt zoveel mogelijk voorkomen dat een zonnepark als een 'stoorzender' in het landschap wordt ervaren. SolarEnergyWorks werkt hiervoor altijd samen met een landschapsarchitect. Hiervoor worden brede groenstroken aangelegd en bomen en struiken gepland. Zonnepanelen worden in regelmatige rijen en in dezelfde richting opgesteld. Hierdoor ontstaat een rustig beeld zonder rommelige randen.

Bron: SolarEnergyWorks

Opgeleverd en aangesloten

Zonnepark Aadijk

LOCATIE: *Almelo*
OPPERVLAKTE: *40 Ha*
CAPACITEIT: *39,3 MWp*
AANTAL HUISHOUDENS: *ca. 10.750*
STATUS: *in gebruik*

Zonnepark Bedrijventerrein

LOCATIE: *Stadskanaal*
OPPERVLAKTE: *18,3 Ha*
CAPACITEIT: *13,9 MWp*
AANTAL HUISHOUDENS: *ca. 4.000*
STATUS: *in gebruik*

Zonnepark Groene Hoek 1

LOCATIE: *Schiphol*
OPPERVLAKTE: *25,1 Ha*
CAPACITEIT: *15 MWp*
AANTAL HUISHOUDENS: *ca. 4.250*
STATUS: *in gebruik*

Zonnepark Groene Hoek 2

LOCATIE: *Schiphol*
OPPERVLAKTE: *24,1 Ha*
CAPACITEIT: *18 MWp*
AANTALHUISHOUDENS: *ca. 5.000*
STATUS: *in gebruik*

Zonnepark Lange Runde

LOCATIE: *Emmen*
OPPERVLAKTE: *12 Ha*
CAPACITEIT: *14,6 MWp*
AANTAL HUISHOUDENS: *ca. 4.000*
STATUS: *in gebruik*

Zonnepark Mercurius

LOCATIE: *Stadskanaal*
OPPERVLAKTE: *6,7 Ha*
CAPACITEIT: *4,4 MWp*
AANTAL HUISHOUDENS: *ca. 1.250*
STATUS: *in gebruik*

Zonnepark Roodehaan

LOCATIE: *Groningen*
OPPERVLAKTE: *20 Ha*
CAPACITEIT: *11 MWp*
AANTAL HUISHOUDENS: *ca. 3.000*
STATUS: *in gebruik*

Zonnepark Shell Moerdijk

LOCATIE: *Moerdijk*
OPPERVLAKTE: *27 Ha*
CAPACITEIT: *26,2 MWp*
AANTAL HUISHOUDENS: *ca. 7.250*
STATUS: *in gebruik*

Zonnepark Sas van Gent

LOCATIE: *Terneuzen*
OPPERVLAKTE: *24,2 Ha*
CAPACITEIT: *29,8 MWp*
AANTAL HUISHOUDENS: *ca. 8.250*
STATUS: *in gebruik*

SDE toegekend of ingediend

Zonnepark Tractaatweg

LOCATIE: *Terneuzen*
OPPERVLAKTE: *39,4 Ha*
CAPACITEIT: *40 MWp*
AANTAL HUISHOUDENS: *ca. 11.000*
STATUS: *SDE+ toegekend*

Zonnepark Koegorspolder

LOCATIE: *Terneuzen*
OPPERVLAKTE: *27,4 Ha*
CAPACITEIT: *31,1 MWp*
AANTAL HUISHOUDENS: *ca. 8.500*
STATUS: *SDE+ toegekend*

Zonnepark Boltensweg Enter

LOCATIE: *Enter*
OPPERVLAKTE: *3,9 Ha*
CAPACITEIT: *4,6 MWp*
AANTAL HUISHOUDENS: *ca. 1.250*
STATUS: *SDE++ toegekend*

Zonnepark Harderwold

LOCATIE: *Zeewolde*
OPPERVLAKTE: *36 Ha*
CAPACITEIT: *35 MWp*
AANTAL HUISHOUDENS: *ca. 9.500*
STATUS: *SDE+ toegekend*

Zonnepark De Leemslagen

LOCATIE: *Almelo*
OPPERVLAKTE: *22,8 Ha*
CAPACITEIT: *19,8 MWp*
AANTAL HUISHOUDENS: *ca. 5.500*
STATUS: *SDE++ 2021*

Zonnepark Aaboer

LOCATIE: *Almelo*
OPPERVLAKTE: *40 Ha*
CAPACITEIT: *50 MWp*
AANTAL HUISHOUDENS: *ca. 13.750*
STATUS: *SDE++ 2021*

Zonnepark NOP Noordermeerdijk

LOCATIE: *Noordoostpolder*
OPPERVLAKTE: *50 - 75 Ha*
CAPACITEIT: *60 - 80 MWp*
AANTAL HUISHOUDENS *nader te bepalen*
STATUS: *SDE++ 2021*

Oostburg

LOCATIE: *Oostburg*
OPPERVLAKTE: *20,1 Ha*
CAPACITEIT: *20 - 30 MWp*
AANTAL HUISHOUDENS: *nader te bepalen*
STATUS: *in ontwikkeling*

Tinte

LOCATIE: *Westvoorne*
OPPERVLAKTE: *13,3 Ha*
CAPACITEIT: *10,9 MWp*
AANTAL HUISHOUDENS: *ca. 3.000*
STATUS: *in ontwikkeling*

Onna

LOCATIE: *Steenwijkerland*
OPPERVLAKTE: *30 Ha*
CAPACITEIT: *35 MWp*
AANTAL HUISHOUDENS: *ca. 9.500*
STATUS: *in ontwikkeling*

In ontwikkeling

De Wilgengriend

LOCATIE: *Schalkwijk*
OPPERVLAKTE: *19 Ha*
CAPACITEIT: *21 MWp*
AANTAL HUISHOUDENS: *ca. 5.750*
STATUS: *in ontwikkeling*

Hooge Lindt

LOCATIE: *Bergen op Zoom*
OPPERVLAKTE: *7 Ha*
CAPACITEIT: *5,4 MWp*
AANTAL HUISHOUDENS: *ca. 1.500*
STATUS: *in ontwikkeling*

Daarlerveen

LOCATIE: *Daarlerveen*
OPPERVLAKTE: *8,3 Ha*
CAPACITEIT: *7,5 MWp*
AANTAL HUISHOUDENS: *ca. 2.250*
STATUS: *in ontwikkeling*

De Heikant

LOCATIE: *Groesbeek*
OPPERVLAKTE: *7,9 Ha*
CAPACITEIT: *7,2 MWp*
AANTAL HUISHOUDENS: *ca. 2.000*
STATUS: *in ontwikkeling*

Schietecoven

LOCATIE: *Meerssen*
OPPERVLAKTE: *7,4 Ha*
CAPACITEIT: *5,7 MWp*
AANTAL HUISHOUDENS: *ca. 1.500*
STATUS: *in ontwikkeling*

197,4 Ha aangesloten

172,2 MWp capaciteit

ca. **47.750** huishoudens*

650 MWp in ontwikkeling

* Het aantal huishoudens is gebaseerd op een gemiddeld jaarlijks stroomverbruik van 3.500 kWh per huishouden.

SolarEnergyWorks
Tel. 085 130 1276
info@solar-ew.com
www.solar-ew.com

SolarEnergyWorks

2022-03-14_BROCHURENIEUWEOGST_001